

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן
מליובאוויטש

וירא

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושתיים לבריאה

שנת המאה להולדת כ"ק אדמו"ר מה"מ

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' רחמים ב"ר יואב ע"ה

אנטיאן

נפטר בדמי ימיו - בליל שמע"צ ה'תשס"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

כתובתינו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

וירא ג

א. בשייכות צום נסיון העקדה, וואס איז געווען דער צענטער פון די עשרה נסיונות (וואס) נתנסה אברהם אנינו, זאגט די גמרא, אז דאס וואס דער אויבערשטער האט געזאגט צו אברהם, קח' נא את בנך גוי', לי בקשה, מיינט צו זאגן: נסיתך בכמה נסיונות ועמדת בכלו עכשיו עמוד לי בנסיון זה שלא יאמרו אין ממש בראשונים.

דארף מען פארשטיין: וואס איז דער טעם וואס ווען אברהם וואלט ניט בייגעשטאנען דעם נסיון העקדה וואלט מען געזאגט, אין ממש בראשונים? דאס וואלט נאר געמיינט אז זיין מס' איז ניט אזויפיל ווי עס מאנט דער נסיון העקדה: ס'איז אבער דערפון ניט קיין הוכחה, אז די אלע פריערדיקע נסיונות, וואס אברהם איז בייגעשטאנען, איז אין בהם ממש! ובפרט אז דער נסיון העקדה איז געווען א נסיון קשה ביותר.

- (1) תרגום ירושלמי פרשתנו כב, א. פדרא פליא. מפרשי המשנה אבות פיה מ'ג. ובכ"מ.
- (2) אבות שם.
- (3) סנהדרין פט. ב. ועד' בתחומא פרשתנו כב.
- (4) פרשתנו כב, ב.
- (5) ומה שפירש בערוך לנר ש. ראשונים קאי על הניס' עשה לו הקביה, שלא יאמרו שהיו חנם, לכאורה הוא דוחק גדול. ומובן שאין לפרש כן בפרשי, פשוטו של מקרא לבן ה' למקרא.
- (6) לכאורה יש לומר, ע"פ המבואר בכ"מ (ד"ה זה היום תרצ"ד — סו"מ קונטרסים ח"ב ע' 642. ובכ"מ. וראה גם לקו"ש ח"ב ע' 378) שבנסיון העקדה הי' שינוי טבע מדותיו, עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה, עובד מראה, דלא כטבעו, אברהם אהרני, שזה מגלה שגם (העבודה —) הנסיונות לפניו היו לא מחמת טבעו. אבל אין זה מתרץ הקסיד לומר ש.אין ממש בראשונים, כי גם אם הי' זה מצד טבעו, הרי הי' זה נסיון ובפרט — המס' נפועל באור כשדים. וראה לקמן בפנים.

ב. אין כללות פרשת העקדה, וואס זי איז, כל קרן ישראל וזכותם לפני אביהם שבשמים, ולכן היא שגורה בפיו בתפלתנו כל היום, איז ידוע די שאלה:

פארוואס דערמאנען מיר, תמיד עק' דת אברהם את יצחק, יותר מעקדת כל החסידים והקדושים שמסרו עצמם על קדושת השי, כגון ר' עקיבא וחבריו וכל הקדושים אשר בכל דור ודור? ובפרט אז ביי אברהם איז ה' דיבר בו קח נא, משאיכ די, קדושים שמסרו נפשם על קדושת ה' גם כי לא דיבר ה' במי.

און ס'איז ניט מספיק דער ענטפער, אז מוסר נפש זיין אן אייגן קינד עק'ה איז א סך שווערער און טיפער ווי צו מוסר נפש זיין זיך אליין עק'היי — ווייל אויך אין א פיל שפעטערדיקן דור איז געווען דער נסיון הידוע פון, חנה ושבעת בניי, ווי זי אליין האט גע- זאגט: אתה (אברהם) עקדת מזבח

- (7) לשון האכרנאל כאו.
- (8) ראה עיקרים מאמר ג' פליז. אגהיק סכ"א. סו"מ תרע"ח ע' רפג. תפריח ע' קב. ובכ"מ. וראה גם בית רבי פכ"ד (סא, ב) בהערה. פרי הארץ (לרמ"מ מהארדאק) פ' וירא (ה, סע"א).
- (9) לי העיקרים שם.
- (10) אגהיק שם. ועד' בכ"מ.
- (11) ראה גם מאמרי אדמור הוקן על פרשיות התורה (בראשית שמות) ס"ע קכת. ובכ"מ.
- (12) ראה גיטין נו, ב (ובכ"מ): אשה ושבעה בני, ובמ"א (איכ"ר פ"א, נ. מס'ר פמ"ג. ועוד): מרים בת תנחום (נחום. מנחם). חנה' נזכר בליש תהלים רמז תתעג, יוסיפון (פי"ט), אגרת השמד להרמב"ם, ד"ה המין (והסוג) השליש במדרגת הנהרגים, מנורת המאור לר"י אלנקוה פרק התפלה הלי התעניות (כרך ב' ע' 337): פרק התשובה הלי תשובה (כרך ג' ע' 122). ועוד.
- (13) גיטין שם. ועוד.

לננים. דער ערשטער בר-מצוה וואס ווערט דערמאנט אין דער תורה, בא דעם בו יחיד פון א אידן, יצחק בן אברהם, ווערט דערציילט אין מדרש, אז אברהם זייענדיק א מלך אין יענער צייט, זיינען אנוועזענד געווען בא דער בר-מצוה פייערונג די מלכים פון יענעם דור, און צווישען זיי אויך עוג מלך הבשן, און דער לעצטער האט אפגעלאכט פון דעם גאנצן פאראד, זאגענדיק וואס פאר א באטרעף האט א בן יחיד פון אן אלטן טאטען און מאמען, ווע- מען ער קען צורייבן מיטן פינגער ח'ו, און דער סוף איז געווען, ווייסן מיר אלע, אז פון יצחק איז ארויס געקומען דער עם ישראל, און אין די הענט פון זיינע — יצחק'ס — אייניקלאך איז געפאלן אט דער עוג מלך הבשן, און פון זיי האט ער געהאט זיין מפלה.

דער מדרש דערציילט ניט גלאט אזוי די מעשה, ווארום דער מדרש איז ניט קיין היסטאריע בוך, נאר דאס איז א חלק פון תורה, וואס תורה איז דער מין, לימוד — לערנען — והוראה — א וועג אין לעבען, די דערציילונג לערנט אונז אויך אז אפילו ווען מען איז ניט מער ווי א בן יחיד איז, און דער ארום איז געגענד פון מלכים, פונדעסטוועגען איז פאראן די גאנצע פארזיכערונג, אז ווען דער זון וועט ערצייגען ווערן אין דעם דרך התורה והמצוה, וואס דאס איז דער כח און פעסטקייט פון אלע אידן — אן אונטערשייד — איז דענסטמאל ניטא קיינער וועלכער זאל אים שטערען אין דעם וועג פון געזונט און גליק, ווייל ער איז דאך פארבונדען — דורך תורה ומצות — מיט הקדוש ברוך הוא וואס ער — ברוך הוא — איז דער אבסאלוטער בעל הבית פון דער גאנצער וועלט מיט אלעם וואס די וועלט פארמאגט און השי"ת זאל מזכה זיין אייך און אייער פרוי שיחיו, צו מחנך צו זיין אייער זון דעם בר מצוה אין דעם אויבנגעזאגטן גייסט, וואס דאן וועט ער אויסוואקסן א געזונטער, גליקליכער איד.

(ממכתב י"ב סיון, תשי"ב)

אש"ל: ר"ת שנתפרש בד"א"ח בכ"מ: אכילה שתי' לוי'. והוא ע"פ מדרש תהלים קי. וראה ג"כ רש"י כתובות ת, ב. — אבל בבחי' (בראשית כא, לג) ובכד הקמח מערכת אורחים בשם מדרש תהלים הביא: אכילה שכיבה לוי'. ובמדרש תהלים לז יש גורסים: אכילה שתי' לינה. — ולכאורה כ"מ קצת בפרשי' סוטה (י"ד סע"א) שכתב: פונדק ללן. וא"כ צ"ל בסוף דברי רש"י שם לינה במקום לוי'.

(מרשימת אדר, תש"ט)

וירא

ות"ח על הבשורה הטובה מהפעולות המוצלחות של ... במחנם הט'. ות"ח גם כן ובפרט בעד הסבר-פנים-יפות שהראו להם ובעד עזרתם לפעול ולעשות בהצלחה, אשר בעזרת ה' כבר הביאו פירות טובים בשטח החינוך ובעניני יהדות בכלל.

ולדכותיהו בודאי אין צורך להדגיש עד כמה גדול זכות הרבים, ביחד עם גודל האחריות לרבים. ואם בכל הזמנים והתקופות היתה הפצת היהדות צורך חיוני, על אחת כמה וכמה בתקופתנו, תקופה של טישטוש הערכים ומבוכה. הרי מובן כמה חיוני הוא להשריש אמונה חזקה והשקפת עולם חזקה בדור הצעיר. ומקרא מלא הוא „נר מצוה ותורה אור“, שהתורה ומצותי מאירים דרך האדם בחיי היום-יום, הן בין אדם לחברו והן בין אדם למקום. וכבר נאמר בנוגע ליהודי הראשון (בפרשה דשבוע זה) „כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט“.

וגדול זכותם בתוך כל חברי קהלתם שעושים בזה ובודאי עוד יעשו יותר, שהרי תמיד יש מקום להוסיף בכל עניני טוב וקדושה תורה ומצותי. והיה רצון שיעשו בכל האמור מתוך מנוחת הנפש ובשמחה ובטוב לבב.

(ממכתב י"ד חשוון, התשל"ז)

... אייער זון ... שי ווערט בר-מצוה ט"ז תמוז, און צוליב א געוויסער סיבה ווילט איר מאכען דעם פיייערונג קומענדע וואך וויל איך אייר ווינשן אז איר זאלט האָבן פון עם פיל נחת, אידישן נחת, וואָס באַ אידן קען ניט זיין איינע אָן דאָס אַנדערע, ווען מען וויל האבען נחת, מוז דאס זיין אידישער נחת, און דאן האָט מען אַ גאַנצען זון בגשמיות וברוחניות.

עס זיינען פאַראַן פיל עלטערן וואָס פרעגן, פון וואָנען וועלן זייערע קינדער נעמען די כחות אויף צו ביישטיין די אלע נסיונות און שוועריקייטן וואָס אַ אידן קומט אויס אויסצושטיין אין דער וועלט.

דער ענטפער אויף דעם איז: א) אין ברירה, וואָרום יעדערער, סיי אַ זון און סיי אַ טאָכטער, וועלכע זיינען געבאַרען אַלס איד, האָבען זיי דעם זכות און כחות וועלכע זיינען שייך צו אַ אידן, און קענען דאָס ניט ענדערען. נאָר דעם אויסוואַל איז — ווי צו פירן זיך — אויב ווי אידן דארפן זיך פירן, איז דענסטמאַל זיינען זיי גליקליך בגשמיות וברוחניות. ב) מעשה אבות סימן

אחד ואני עקדתי שבעה מזבחות¹⁴: און עדין זיינען נאָכדעם אין די זמני השמד ר"ל געווען פאַלן ווען אידן האָבן ניט נאָר זיך אַליין מוסר נפש געווען עק"ה, נאָר אויך זייערע קינדער וכו' כידוע¹⁵.

ג. דער ספר העיקרים איז מסביר, אַז דער חידוש פון עקדת יצחק איז באַ-שטאַנען אין דעם וואָס, לאַ נתערב בפעל העקדה שום צד הכרח כלל, כי אפילו מצות השי"ת לא היתה מכרחת אותו, וזה דבר בארוהו רבותינו ז"לי על פסוקי ה' יראה גו' אמר אברהם לפני הקב"ה רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שבשעה שאמרת לי קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק והעלהו לי לעולה הייתי יכול לומר ולא כבר אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע¹⁶ ולא אמרתי כן אבל כבשתי רחמי ולא הרהרתי אחר מדותי, שידמה מזה מפורש שאפילו מצד מצות השי"ת לא הי אברהם מוכרח אחר שהי יכול להתנצל על זה ממנו בטענה אמיתית אם רצה¹⁷ [דערמיט איז דער רז"ק¹⁸ מסביר וואָס דאָ שטייט, קח נא גו' — לי בקשה, ווייל סאיז געווען אַ בקשה, ניט קיין הכרח]:

משא"כ די קדושים, וואָס האָבן זיך מוסר נפש געווען על קידוש השם בה-דורות שלאח"ז — זיי האָבן דאָס געטאַן

14) וראה סה"מ תרע"ח ותרפ"ח שם שהביאו דוגמא מסיפור זה.
15) ראה בפרסיות בספרי קורות תקופות ההם. קינות לטיב ד"ה החרישו ממני. ועוד. בי לטוריד סקניז בבדק הבית: ומעשה ברב אחד כו'. ובכ"מ.
16) שם.
17) ב"ר פנ"י, י (בשינוי לשון). וראה גם פרשי' פרשתנו כב, יב. ועוד.
18) פרשתנו כב, יד.
19) שם כא, יב.
20) דרשות הר"ן הדרוש הששי (ע' קה ואילך). פירוש הר"ן עה"ת על המסוק.

מצד דעם ציווי פון „ונקדשתי בתוך בני ישראל“.

אַבער דאָס איז ניט קיין ביאור מספיק, ווייל [נוסף לזה, וואָס עס איז אַ דוחק צו זאָגן, אַז אויב „הייתי יכול לומר כו'“ ווייל אַלס אַ בקשה איז עס ניט קיין הכרח: ווען דער איבערשטער אַליין בעט אַ זאך (און אפילו איז אַן אופן וואָס מ'קען זיך דערמיט „דינגען“) איז עס אַ „הכרח“, ובפרט ביי אברהם אבינו — איז]

אויך צווישן די קדושים הנ"ל, זיינען געווען אַזעלכע וואָס זייער מס"ג על קידוש השם איז ניט געווען פאַרבונדן מיט אַ חייב וציווי של תורה; ואדרבה — זיי האָבן געדאַרפט דערויף זוכן אַ היתר ע"פ הלכה, וכידוע די שקו"ט בזה²¹ צי מ'מעג זיך מוסר נפש זיין אויף דעם וואָס ע"פ דין איז „יעבור ואל יהרג“.

ד. ס'איז ידוע דער ביאור בזה, וואָס ברענגט זיך אין חסידות²²:

דער אויפטו פון אברהם אבינו איז באַשטאַנען דערין, וואָס ער איז געווען דער ערשטער וואָס איז בייגעשטאַנען דעם נסיון פון מס"ג, וואָס די התחלה פון יעדער זאך איז קשה ביותר, ובלשון הידוע²³, „כל ההתחלות קשות“. אַבער נאָכדעם ווי אברהם פתח — האָט גע-עפנט דעם צינור פון מס"ג, איז נמשך געוואָרן אין וועלט דער כח אויף

21) אמור כב, לב. וראה רמב"ם הל' יסודות פ"ה. וראה הנסמן בלקו"ש (וה"מ) שבהערה 33.
22) ראה טור ושו"ע י"ד ר"ס קנז. ובניכ' שם.
23) סה"מ תרע"ח ותפ"ח שם. לקו"ש ח"י ע' 46. וראה גם קומץ המנחה (למהרא"ל צונז) פ' אמור (עו, ב). בית רבי שם. ועוד.
24) מכללת ורש"י יתרו י"ט, ה. תודיה פסיעה — תענית י, ב.

מס'ני, און דערפאר איז דאס נאָכדעם אַ סך גרינגער, היות מ'דארף דאָס נאָר אַרויסברענגען מן הכּח אל הפּועל.²⁶

ס'איז אָבער ניט מובן:

דער ענין המס'נ בפועל איז נמשך געוואָרן דורך אברהם אבינו נאָך פריער ווי דער נסיון העקדה — ביי דעם נסיון פון אור כשדים²⁷, ווען אברהם האָט זיך איינגעשטעלט מיט אַ מס'נ צו פאַר-טיליקן כל מיני עבודה זרה און מפרסם זיין אלקות בעולם²⁸, ביז — ווי דער רמב"ם ברענגט עס אויך בספרו (היד) ס' הלכות²⁹ — אַז „בקש המלך להורגו ונעשה לו נס“.

— נאָכמער: דער נסיון פון „אור כשדים“ האָט אין זיך, לכאורה, נאָך אַ יתרון לגבי דעם נסיון העקדה, וואָרום

(25) והגם דכּח המס'נ הוא בעצם הנשמה כּנודע, הנה זהו סתום ונעלם מאד, ולולא המס'נ דאעקיה לא הי' ענין המס'ני (סה"מ תרע"ח שם. ועדין בתפריח שם).

(26) זצ"ע איך מתאים ביאור זה עם מ"ש באגה"ק שם שמעלת העקדה היא הזריות. וראה לקי"ש שבהערה 28. לקמן הערה 47.

(27) ראה פדריא פכ"ז. ועוד.

(28) וראה שיחת הגה"פ תשי"ג (לקי"ד כרך ג' תמ, ב. ספר השיחות תשי"ג ע' 94) שפתיחת הצנור דאברהם היתה במס'נ דאור כשדים. וכן מפורש בדי"ה פדה בשלום תרפ"ז (סה"מ תרפ"ז ע' 28): וכאשר השליכו אותו לכבשן האש לא חשב למס'נ כי הוא עשה עבודתו וכוה פתח הצנור זמס'נ אל הבאים אחריו. וכן משמע בספר השיחות תשי"ב ע' 30 (היום יום ג' מ"ח) שהמס'נ שוורש אברהם לכל ישראל היא מסירת נפשו על פירסום אלקות בעולם, שזה הי' באור כשדים. וראה גם לקי"ש ח"י ע' 205. ח"ג ע' 209 והערה 2. אבל בסה"מ תרע"ח ותפריח שם, ענין פתיחת הצנור הוא ביאור על זכירת העקדה.

(29) הל' ע"ז פ"א הל"ג.

(*) ולהעיר מנ"ר פלי"ד. ט' וירח ה'... ריחו של אברהם עולה מכבשן האש ובהמשך חזר"ב ח"א ע' חמג שוהו בח"י. ביטול המהות.

דער נסיון העקדה איז געווען ע"פ הדבור פון אויבערשטן (ה' דיבר בור'); משא"כ דער נסיון פון אור כשדים —

און וויבאלד אַז דער ענין העקדה איז ניט געווען דער ערשטער פאַל פון מס'נ (ואפילו ניט באַ אברהם עצמו) — איז הדרא קושיא לדוכתא: איז וואָס באַ-שטייט די מעלה המיוחדת פון נסיון העקדה?

ה. וועט מען דאָס פאַרשטיין בהקדם הביאור איז דעם חידוש שבענין המס'נ בכלל:

פון דעם ביאור³⁰ אַז אברהם האָט גע-עפנט דעם צנור (א זאך וואָס בריינגט מים וכי"ב ממקום למקום אחר) פון מס'נ בעולם, איז מובן, אַז אַז דעם איז ניטאָ די מציאות פון מס'נ בעולם.

די הסברה בזה: מס'נ מיינט ביטול היש והמציאות. אַ נברא מיינט — דער בורא האָט באַשאַפן אַ יש ומציאות. איז מובן אַז אַ נברא קען (בכח עצמו) ניט צוקומען צו העכער פון מציאות³¹, וע"ד „אין חבוש מתיר עצמו כר"י³². דעריבער מוז מען האָבן אַ כח „ממקום אחר“ — אויף קענען צוקומען צו מס'נ.

ולכאורה תמוה: מיר געפינען דעם ענין המס'נ אויך ביי אומות העולם [נוסף לזה וואָס ס'איז דאָ אַ סברא³³ אַז

(30) ראה סה"מ תרע"ח ותפריח שם. וראה מאמרי אדה"ו על פרשיות התורה שם ע' קל. ובכ"מ. ולהעיר מתנאי פ"ח. סה"מ תשי"ט ע' 121 ובהנשמו שם.

(31) ראה גם לקי"ש ח"ח ע' 300 (וש"ג). ועוד.

(32) ברכות ה' ב.

(33) ראה מנחת חנוך מצוה רצו (ע"פ פרשי' סנהדרין עד, ב). אבל ידוע פס"ד הרמב"ם (הל' מלכים פי הי"ב). וכ"כ בס' חסידים טרייט. ומפורש הוא בירוש' שביעית פ"ד הל' (תשלא לאפשרי מחלוקת בין הירושלמי לבבלי — משמע מהירוש' כתוס' בבבלי שם). וצ"ע שלא הביאו נכס"מ לרמב"ם

לא היו מתערבים ענינים בלתי רצויים המונעים ומעכבים כו', הי' מתגלה ובא בפועל ממש.

וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, משיח"י שבדורנו, שכבר נסתיימו ונשלמו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, הרי, בימינו אלו נתבטלו כל המניעות והעיכובים כו', וכיון שכן, ישנה (לא רק המציאות דמשיח, אלא) גם ההתגלות דמשיח, ועכשיו צריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש!

... וכיון שכן, מובן, שכל הענינים וכל הפעולות חדורים בעניני משיח וגאולה, כולל גם באכילתו ושתייתו, שמשותק לסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר, עד כדי כך שגם לאחר הסעודה נשאר רעב לסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר, ובמילא, טוען להקב"ה שאינו יכול לקיים המצוה ד„ואכלת ושבעת וברכת“¹² לאמיתתה עד שהקב"ה יושיבנו על שולחנו להסעודה דלעתיד לבוא.

(משיחות ש"פ וירא, ח"י מרחשון תשנ"ב)

(11) יחידה הכללית, שמאירה ומתגלה בנשמתו של נשיא הדור, שכולל את כל נש"י שבדור (ראה ד"ה פדה בשלום בשערי תשובה לאדהאמ"צ פ"ב).

(12) עקב ח, י"ד.

ובהדגשה יתירה בדורנו זה – דור השלישי לאדנ"ע ולתלמידיו חיילי בית דוד, שבו מסתיימת ונשלמת עבודתם של חיילי בית דוד להביא את הגאולה בפועל ממש ע"י דוד מלכא משיחא, וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין שכבר נסתיימה ונשלמה כל העבודה, ועומדים מוכנים לקבלת דוד מלכא משיחא, ועאכו"כ לאחרי המשך העבודה באופן ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע".

ובדורנו זה נמצאים כבר בשנת הצדי"ק – לאחרי סיום שנת הפ"ט, הקשורה עם מזמור הפ"ט, שסיומו וחותרו, אשר חרפו עקבות משיחך", "ברוך ה' לעולם אמן ואמן", גמר הנצחון דמלחמת בית דוד, ומתחילה התקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו וחותרו, ויהי נועם ה' אלקינו עלינו גו' ומעשה ידינו כוננהו", דקאי על בית המקדש דלעתיד, "מקדש אדני פוננו ידיך".⁸⁷

* * *

ועוד והוא העיקר:

נוסף על המבואר לעיל שקיימת מציאותו של משיח בניצוץ משיח (בחי' היחידה) שבכאו"א מישראל, קיימת גם מציאותו של משיח כפשוטו (יחידה הכללית) – כידוע ש"בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל", א' הראוי מצדקתו להיות גואל, ולכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו"ס⁸⁸, ואילו

(5) ראה נזיר בסופה. ושי"נ.

(6) תבוא כט, ג.

(7) מדרש תהלים עה"פ.

(8) בשלח טו, יז.

(9) פי' הברטנורא למגילת רות.

(10) ראה שו"ת חת"ס חר"מ (חי') בסופו (שי"ח). וראה שו"ת פאת השדה מע' האל"ף

כלל ע'. ועוד.

אויך א בן נח איז מצווה על קידוש השם. עס זיינען געווען כמה פאלן (להבדיל) ווען זיי האבן זיך געלאזט אומבריינגען צוליב זייערע אמונות ודעות וכו"ס⁸⁹.

ויל די הסברה בזה⁹⁰:

דאס אליין וואס א מענטש איז גרייט אוועקגעבן זיין לעבן פאר דעם אוי-בערשטנס וועג, איז נאך ניט ברור אז דאס איז אמיתית הענין פון (מס"ג און) ביטול המציאות. עס קען זיין, אז ער איז זיך מוסר נפש דערפאר וואס ביי אים קומט אויס ע"פ שכל וחשבון, אז דאס לוינט זיך אים מער ווי בלייבן לעבן, ער וועט פארדיינען א גרעסערע זאך.

און א מס"ג וואס איז אינגאנצן מיוסד אויף "חשבון", כגיל, קען זיין (להבדיל) אויך ביי אומות העולם – דהיינו, ער מיינט אז דורך "מוסר נפש" זיין זיך וועט ער פארדיינען, עס וועט אים צו קומען במציאות; אדער אין צד השלי-לה: אויב ער וועט ניט דערגרייכן א גע-וויסן ענין איז "למה לו חיים", בדוגמת עלה טינא בלבו⁹¹, נצחנות ובפרט – בא א מלך⁹² וכי"ב.

דער אמת'ער ענין המס"ג איז, אז מאיז מוסר דעם "נפש", דעם "איר" – מגיט זיך אינגאנצן איבער צום אוי-בערשטן, א מסירה ונתינה וואס איז העכער פון אלערליי חשבונות פון שכל

שם. ואכ"מ. וראה הערה בטה"מ תשי"ט שם (לקרש ח"ב ע' 212 ואילך).

(34) ראה גם המשך תרס"ז ע' רסו.

(35) משי"כ (ראה יב, לא): את בניהם גר ישרפו באש – יל שהוא מפני אכזריות (ע"ז מחול בעורב – עירובין כב, א), שהרי הם ההיפך מרחמנים וגמ"ח. וראה תניא ספ"א.

(36) ראה תניא כב, סעיף ואל"ך. אוה"ת מג"א ע' בשי"ח. ס' הלכותים (צ"צ) ערך מס"ג ושי"נ.

(37) סנה' עה, א.

(38) ראה ד"ה באתי לגני תשי" פ"א.

אדער רגש וכי"ב: מאיז אינגאנצן בטל צום אויבערשטן, אין אן אופן אז די אייגענע מציאות איז כלל ניט תופס מקום.

ג. ויש לומר, אז בגילוי (כלי שום ספק) בעולם איז דאס געווען דער אויפטו און עליו איז דעם נסיון העקדה לגבי דעם נסיון פון אור כשדים:

די מסירת נפש אין אור כשדים איז באשטאנען אין דעם – וואס אברהם האט זיך מוסר נפש געווען אויף דעם פירסום פון אמונה בה' בעולם, און דעריבער קען זיין א קס"ד "בעולם" אז די מס"ג איז געווען ע"פ חשבון דקדושה: זיין איבערצייגונג אין דער נויטיקייט פון להאיר את העולם שהי' משמש באפלה⁹³ איז געווען מיט אזא שטארקייט, ביז אז ער האט זיך ניט גע-רעכנט מיט קיין מונע, ער האט זיך דערויף מוסר נפש געווען⁹⁴:

משא"כ ענין העקדה (מצד עצמו) האט ניט פארמאגט, קיין שום אנדער זאך, נאר וואס "ירא אלקים אתה" און דער-פאר האט אברהם זיך מוסר נפש גע-ווען:

[ס'איז דערביי אפילו ניט געווען דער ענין פון מפרסם זיין בעולם אויף ווי טיף מ'דארף זיין איבערגעגעבן צום אוי-בערשטן, ווארום (ווי דער אבן עזרא זאגט⁹⁵) "בשעה שעקד בנו לא היו שם אפילו נערינו"⁹⁶.

(39) ראה ב"ר פ"ב, ג.

(39) להעיר מפרשת דרכים דרוש א' ובי' א' אברהם הי' מחוייב במס"ג דאור כשדים, ואם הי' מותר לו למסור נפשו.

(40) פרשתנו כב, א. ועד"ז ברד"ק כאן. עקדה שער כא.

(41) בראב"ע שם שדעת הרס"ג (וכי' דעת הרמב"ם במורי ח"ג פכ"ד. בחי' כאן. אברבנאל כאן. ועוד) שנסיון העקדה הי' "להראות צדקתו לכני

ואדרבה, ווי גערעדט במקום אחר⁴¹, איז עס געווען, לכאורה, בסתירה צו דעם ענין פון פירסום אלקותו ית' בעולם: דורך מעלה זיין יצחק'ן לעולה וואלט „נעקר“ געווארן „העיקר ששתל אברהם“⁴², און דער ענין פון פירסום אלקות בעולם וואלט גיט געהאט קיין המשך חיו⁴³:

דער גאנצער ענין המסני'פ דעקדה איז געווען נאָר — ווייל דער אויבער-שטער האָט געוואָלט און געבעטן דאָס⁴⁴, און דערפאַר האָט עס אברהם געטאָן.

און אין דעם איז באַשטאַנען דער אויפט פון נסיון העקדה וואָס אברהם אבינו איז בייגעשטאַנען: די עקדה-מסני' איז געווען באופן, אַז עס האָט לגמרי גיט קיין אַפלייג אין שכל, עס איז מער-גיט ווי רצון הקב"ה, ובמילא — ביטול המציאות בתכלית⁴⁵.

ז. עי'פ כל הנל איז אויך מובן וואָס די גמרא זאָגט, שלא יאמרו אין ממש בראשונים⁴⁶:

ווען אברהם וואָלט חלילה גיט בייגע-שטאַנען דעם נסיון העקדה, וואָלט מען

41. אבל עכציל הכוונה בזה. להודיע לדורות הבאים כו' (לי הרד"ק כאן. וראה גם עקדה שם (קסט, סע"א)), כי גם להרסיג לא היו שם אפילו נערוי (כמש' בראב"ע שם. וזכ"כ במרו"ש).

42. לקו"ש ח"י"ב ע' 322.

43. לי הרמב"ם הלי' ע"ז שם (לגבי מצב בניו במצרים). ואף שגם בנסיון דאור כשדים אם לא הי' אברהם ניצול חיו, לא הי' המשך לפירסום שמו של הקב"ה. מ"מ (נוסף לזה שאי"ז דומה לעקידת יצחק שכבר נשתל, הרי' שם המסני' גופא מביאה פירסום אלקות, משאי"כ כאן, כגיל בפנים.

44. וי"ל שזהו נתינת הכח מהבורא, שנמשך ע"י הצינור ופתיחתו שע"י אברהם.

45. וי"ל שזהו טעמו של הרי"ז שפי' קח נא' שהוא רק לי בקשה ולא לי ציווי (כגיל ס"ב) — כי זה מורה עוד יותר על ענין המסני' בלי חשבון, גם לא החשבון של קיום ציווי ה'.

געקענט מיינען ויאמרו, אַז ער איז בייגעשטאַנען די פריערדיקע נסיונות דערפאַר וואָס זיי זיינען געווען בהתאם צו שכלו דקדושה, אַבער מסירת הנפש ממש, עצם וממשות הנפש — איז (עכ"פ) איני יודע⁴⁷:

דורכדעם וואָס ער איז בייגעשטאַנען דעם נסיון העקדה, האָט עס באוויזן למפרע אַז אויך די נסיונות ה,ראשונים' איז ער בייגעשטאַנען מיט מסני' ממש, מיט פולער אַוועקגעענעקייט ותכלית הביטול⁴⁸.

ה. דאָס איז אויך דער ביאור אין דעם וואָס די „פתיחת הצנור בעולם“ אויף מסירת נפש איז באם נסיון העקדה, און גיט דורך דעם נסיון דאור כשדים:

„פתיחת הצנור“ אויף מסני' איז, אַז אברהם אבינו האָט מוריש געווען צו אידן דעם כח המסירת נפש ממש — אמת'ער מסני', ביז אַז דאָס איז דער אמת'ער רצון פון יעדער אידן, „לרצונ-כס" ממש"י. וואָס דערפאַר, ווען אַ איד איז זיך מוסר נפש פאַרן אויבערשטן, אפילו איז אַן אופן וואָס בחיצוניות קען מען מיינען אַז עס איז מיט אַ חשבון —

46. ראה לקו"ש וירא (בהוספות ג, סע"ד. מאמר אודות הקצרים ע' שט — נעתק (עם הגהות) באוה"ת ר"פ פינחס ורדיה אך בגורל תרכ"ז. רדיה אשרנו תרפ"ח ותרצ"ו (בסה"מ קונטרסים ח"ב)), ובביאור מאמר ריב"ז איני יודע כו' בכ"מ.

47. עפ"ז אולי יש לתוך הביאור הנ"ל עם המבואר באגה"ק שם, שמעלת אברהם בעקדה היתה הוריות, ולא נתיחא לי תירוץ זה ד,פתיח, ונת' במ"א (לקו"ש שבהערה 28) שהוא משום שפתיחת הצנור היתה בנסיון דאור כשדים — ולכאורה: (א) הרי הנסיון דאור כשדים אינו דומה לנסיון העקדה, כגיל בפנים. (ב) הרי מפורש במאמרים הנ"ל שפתיחת הצנור היא ביאור הזכרת העקדה —

אלא, שע"י נסיון העקדה נתברר למפרע, שגם המסני' דאור כשדים היא מסני' אמתית.

48. ראה רמב"ם הלי' גירושין ספ"ב.

איז דאָס באמת (גיט אַ מסני' עי'פ חשבון, נאָר) מסירת נפש ממש, אַ איד גיט אַוועק זיין גאַנצע ממשות" צום אוי-בערשטן, למעלה מכל חשבון, ווי דער נסיון העקדה.

ביז ווי דער אַלטער רבי ברענגט אין שו"ע"י, אַז, טוב לומר בכל יום פרשת העקידה כו' וגם כדי להכניע יצרו לעבוד הש"י כמו שמסר יצחק נפשו. דלכאורה: ווי קען מען צוגלייכן די עבודה פון יעדער אידן, להכניע יצרו

49. וי"ל כולל עצם נפשי"א — חלק אלקה ממעל מחש. 50. אריח מהר"ק ס"א ס"י.

לעבוד הש"י" צו דעם וואָס „מסר יצחק נפשו“, וואָס איז געווען מסירת נפש בתכלית השלימות, כנ"ל?

נאָר — ווייל דורך דעם וואָס אברהם האָט פותח געווען דעם צנור אויף מסני' ממש, איז יעדער עבודה פון אַ אידן, וועלכער איז דאָך זרע אברהם, אַ בן וירש אברהם — מורשה קהלת יעקב „להכניע יצרו לעבוד הש"י כמו שמסר יצחק נפשו": סאיז פונקט ווי אברהם פירט אים צו דער עקידה, ווייל דאָס איז דער אמת'ער רצון פון יעדער אידן זיך אַפגעבן ממש צום אויבערשטן.

משיחות ש"פ וישב תשל"א, ש"פ מטו"מ תשל"ה) לקו"ש ח"ב ע' 73

בשורת הגאולה

מ.ז.

פעולתו של אדנ"ע ביסוד ישיבת תומכי תמימים — כמבואר בשיחתו הידועה: בענין „כל היוצא למלחמת בית דוד“, שתלמידי תומכי תמימים הם „חיילי בית דוד“ שיוצאים למלחמת בית דוד נגד אלו „אשר חרפו עקבות משיחך“, ובלשון הרמב"ם בהלכות מלכים ומלחמות ומלך המשיח: „ילחם מלחמות ה'" עד ש,נצח“, כמרומו גם בהמשך הכתובים ד,אשר חרפו עקבות משיחך“ — „ברוך ה' לעולם אמן ואמן“, ש„אמן“ (ועאכר"כ ב"פ אמן) מורה על הנצחון במלחמה, שע"ז נעשה ביאת וגילוי דוד מלכא משיחא בפועל ממש.

- 1) שיחת שמח"ת תרס"א — לקו"ש ח"ד תשפ"ו, ב ואל"ך. ס' השיחות תשי"ב ס"ע 141 ואל"ך.
- 2) תהלים פט, נב.
- 3) ספ"יא.
- 4) שם, נג.